

Factsheet Xylella fastidiosa

De bacterieziekte Xylella fastidiosa, die olijfbomen in de hak van Italië heeft getroffen, kan voorkomen in een groot aantal waardplanten, waaronder vrijwel het gehele boomkwekerijsortiment, een aantal vaste planten en kuip- en potplanten. [Zie de lijst met specifieke planten](#). Deze ziekte is verder nog niet voorgekomen in Europa. Om het Europees grondgebied te beschermen stelt de EU extra eisen aan de import van waardplanten van buiten de EU en is een groot gebied in de provincie Lecce, in de hak van Italië, afgebakend.

VOORKOMEN VAN EEN VONDST

Xylella fastidiosa bevindt zich in het xyleem (de houtvaten) van een plant en wordt verspreid door zuigende insecten (met name Cicaden, bijvoorbeeld het spuugbeestje) die zich voeden met het sap uit het xyleem. Deze insecten nemen Xylella fastidiosa zeer efficiënt op en kunnen binnen korte tijd andere planten besmetten. Mechanische overdracht, door handelingen aan een besmette plant, is niet aan de orde. Als u onbewust een besmette plant op uw bedrijf binnenhaalt, bestaat het risico dat Xylella fastidiosa via cicaden overgedragen wordt op andere planten op uw bedrijf of in de directe omgeving. In verband met de grote gevolgen van een uitbraak is alertheid geboden!

WAAR MOET U OP LETTEN?

Herkomst van plantmateriaal uit Zuid-Italië (en meer specifiek de hak van Italië):

- Vraag aan uw toeleverancier waar het plantmateriaal en (halfwas) planten, kuipplanten en tuinplanten vandaan komen. Wat is de geschiedenis van het plantmateriaal?
- Verifieer of aan de kwaliteitseisen en fyto-sanitaire eisen is voldaan. Wanneer u twijfelt over de kwaliteitsgaranties, ruim de planten dan op verantwoorde wijze op. Dat wil zeggen: inpakken en naar de vuilverbranding.
- Check op aanwezigheid van cicaden, schuimcicaden en andere zuigende insecten en bestrijdt deze eventueel direct.

Herkomst plantmateriaal derde landen:

- Vanaf november 2014 gelden aangescherpte eisen voor de import van een beperkt aantal waardplanten (waaronder Coffea). Vanaf eind mei 2015 zijn aangescherpte importeisen voor een veel groter aantal planten van kracht geworden. De NVWA ziet hierop toe.
- Heeft u plantmateriaal binnen gekregen uit landen buiten de EU, voordat de extra importeisen van kracht waren, houdt dit plantmateriaal goed in de gaten en let op mogelijke symptomen van Xylella.
- Koffieplanten die zijn geïmporteerd voor november 2014 en afkomstig uit Midden-Amerika vormen een groot risico. Ruim deze planten op wanneer u twijfels heeft over de gezondheid(sgaranties) van deze planten.

MELDEN

De symptomen van Xylella zijn terug te vinden op [foto's](#) van de NVWA en het [informatieblad Xylella fastidiosa](#). Neem hier kennis van en neem bij verdachte symptomen zo snel mogelijk contact op met officiële instanties. Immers verspreiding van deze bacterieziekte kan zeer snel gaan via insecten en heeft zeer grote gevolgen voor de gehele tuinbouwsector.

WAAR KRIJGT U MEE TE MAKEN?

- Bij een verdenking volgt eerst nader onderzoek.
- Bij een **vondst** wordt nader onderzocht of het incidenteel is of een uitbraak betreft. Als het een incidentele vondst is en duidelijk kort geleden op het bedrijf is geïntroduceerd (en niet verspreid) dan wordt de partij planten waarin de ziekte is aangetroffen vernietigd en mogelijk ook de waardplanten waarmee deze planten in één ruimte hebben gestaan.
- Bij een **uitbraak** gelden maatregelen die door de NVWA worden opgelegd, waaronder:
 - De besmette partij wordt vernietigd.
 - Alle waardplanten rondom de besmette planten binnen 100 meter worden vernietigd.
 - De vectoren van de bacterie moeten worden bestreden.
 - De NVWA start een onderzoek naar de herkomst van de ziekte en de mogelijke verspreiding (tracking en tracing). In het kader hiervan is het van groot belang dat u van uw partijen planten goed registreert: de herkomst, de verplaatsingen op het bedrijf (locaties), de handelingen en het afleveren. Dit vergemakkelijkt het snel teruggaan naar de bron van de besmetting.

Voor u en uw omgeving geldt dan ook:

- Het gebied van 10 kilometer wordt afgebakend rondom de besmette planten, gedurende 5 jaar.
- Er is een aanplantverbod van waardplanten in het besmette gebied.
- Er mogen geen waardplanten binnen of vanuit het afgebakende gebied in het verkeer gebracht worden.
- Een uitzondering hierop is mogelijk wanneer de bacterie en de vector fysiek niet bij de waardplanten kunnen komen (dus een fysiek gesloten bedrijf), waarbinnen het gehele groeiseizoen én binnen 200 meter geen symptomen zijn gezien, er geen andere aanwijzingen zijn voor aanwezigheid van de bacterie, eventueel met extra onderbouwing van toetsen en bestrijding van de vectoren heeft plaatsgevonden.

MEER INFORMATIE

Neem voor meer informatie contact op met Helma Verberkt (LTO Glaskracht Nederland), e-mail hverberkt@ltoglaskracht.nl, mobiel 06 203 914 77 of met Naktuinbouw of NVWA.